

ИЗВЕШТАЈ

са студијског путовања „Прођох Босном кроз градове“ које је реализовано за време државног празника, од недеље, 30. априла до уторка, 2. маја 2023. године, са обиласком Требиња, Мостара, Сарајева, Вишеграда и факултативним обиласком Дубровника.

На пут ка Босни и Херцеговини, у недељу, 30. априла 2023. године, упутило се 13 радника ОШ „Бранко Радичевић“ Вранеша:

1. **Нена Пековић**
2. **Маја Гочанин**
3. **Љиљана Трифуновић**
4. **Иван Терзић**
5. **Светлана Марковић**
6. **Дарко Пејковић**
7. **Марина Миодраговић**
8. **Тамара Радовић**
9. **Јелена Ћилерџић**
10. **Ивана Мијатовић**
11. **Мирјана Мирјанић**
12. **Милица Вуковић и**
13. **Бојан Марковић.**

Гошћа на овом путовању била нам је колегиница из Новог Села, **Јелена Коматовић**, професорка енглеског језика.

Полазак је био око 3h, са успутним стајањем за улазак свих пријављених путника, од Врњачке Бање до Краљева. Наставило се путем према Чачку и направило неколико успутних пауза ради одмора, све док нисмо стигли до границе. Након обављања граничних формалности наставили смо вожњу ка једном од најлепших градова Босне и Херцеговине, Требињу, граду сунца и платана.

У јутарњим часовима стигли смо у град и кренули у панорамско разгледање са водичем. Прва станица у обиласку - излетиште Црквине, са чијег видиковца пуца поглед на раскошно Требиње, на планину Леотар, реку Требишњицу и стари, камени Арсланагића мост из XVI века.

Овде се налази Херцеговачка Грачаница, црква у којој почива велики српски књижевник, дипломата и академик - Јован Дучић. Изграђена је 2000. године и представља мању копију чувеног манастира са Косова. Исте године су Дучићеви посмртни остаци пренети из Сједињених Америчких Држава (47 година након смрти) и положени у крипти манастирске цркве. Тако је испуњена његова жеља да вечно почива у родном Требињу. Црква је изграђена у византијском стилу. На платоу поред цркве смештена је најлепша херцеговачка позорница - амфитеатар на отвореном.

Силазимо у град. Обилазимо најзначајније локалитете - Трг песника са столетним платанима, Дучићеву и Његошеву бисту, споменик блаженопочившем патријарху српском Павлу, Анђелкину капију, Осман Пашину џамију, Сахат кулу... Правимо паузу за ручак и након тога смештамо се у хотел.

У поподневним сатима крећемо на факултативни излет у Дубровник. Након краће возње, обављамо граничне формалности и ето нас на обали Јадранског мора. Дочекује нас локални водич који нас вешто води старим делом града - Страдуном, или, како Дубровчани воле да кажу - Плацом. Настао је насипавањем морског канала који је раздвајао два дубровачка насеља: Рагусу и Дубраву. Каменом је поплочан у XV веку. Већина грађевина на Страдуну уједначеног је барокног дизајна. Главне атракције: Велика и Мала Онофријева чесма, Врата од Пила и Врата од Плоча, црква светог Влаха, Палата Спонза, Кнежев двор, Фрањевачки самостан... Градски звоник са сатом изграђен је 1444. године и висок је 31 метар. Слободно време након обиласка дало нам је шансу да пробамо сладолед одличног укуса, фотографишемо се и уживамо у погледима са видиковца према плаветном пространству Јадранског мора. Иначе, Дубровник, лука и велика туристичка атракција смештена је у Јадранском мору на крајњем југу Хрватске, у Далмацији. Један је од најлепших градова европске обале. Основан је у VII веку. Од 1979. године Стари град је постао део УНЕСКО баштине. Данас, захваљујући серији "Игра престола" која је једним делом снимана баш овде, Дубровник је постао врхунска дестинација коју је пре короне посећивало више од милион посетилаца на годишњем нивоу.

Повратак у Требиње. Вечерња шетња и уживање у укусној вечери испод платана.

Након доручка крећемо даље. Опраштамо се од Требиња. Чека нас још пуно тога. Чека нас, за почетак новог дана, манастир Тврдош. На обали реке Требишњице, само пет километара низводно од Требиња, налази се манастир Тврдош са црквом посвећеном Успењу Пресвете Богородице, која је подигнута у IV веку. Задужбина је цара Константина и његове мајке Јелене. Ктитор манастира био је,

по предању, и краљ Стефан Урош II Милутин, који је обновио манастир, као и Стјепан Вукчић Косача. Тврдош је најстарији живи манастир у данашњој Херцеговини. У овом манастиру се замонашио Стојан Јовановић и добио монашко име Василије. Рођен је у близини манастира, у Поповом пољу. То је наш свети Василије Острошки. Монаси у манастиру, са игуманом, преузели су бригу о старим виноградима и уз помоћ прилога посадили нове засаде аутохтоним херцеговачким сортама. Тврдошко црно вино или вранац, чува се у старим храстовим бачвама, у манастирском подруму, и данас је у класи врхунских вина са ових простора. У манастиру се, поред вина, прави и мед.

Пут нас даље води према главном граду Босне и Херцеговине. Према Сарајеву. Али, пре него што се сретнемо са њим, застаћемо у још једном лепом

граду. Граду севдаха, мостова и добре хране - Мостару. Пети град по величини у држави, привлачи сваке године велики број туриста из целог света. Најпре због надалеко познатог Старог моста и атракције коју зналци, вешти у скоковима на води, овде редовно изводе. Јединствени мост преко реке Неретве изграђен је 1566. године по налогу султана Сулејмана. Не може се везати ни за један стил или период у архитектури и баш због тога је јединствен у свету. Срушен је 1993. године, а обновљен 2004. и од тада је под заштитом УНЕСКО-а. Овај горостас има распон од 28,7м, лук од 21м и ширину од 4,5м. Калдрмом која је излизана од шетача наилазимо на такозвани Кујунџилук, улицу пуну сувенирница, казанџијских и других занатских радњи. Оријентални амбијент употпуњује жамор туриста, звекет бакарних тањира, џезви и филџана. Кујунџилук нуди прелеп поглед на Стари мост и Неретву. Имали смо среће да видимо и изванредан скок храброг скакача, који се у виду ласте устремио ка реци. Скокови у Неретву традиционално се одржавају сваког лета, почев од 1968. године. Врло су опасни и могу их извести само професионални скакачи. Пијемо кафицу са погледом, она њихова традиционална која се служи уз "рахатлук".

Настављамо шетњу до баште "лијепе" Емине. Успут слушамо причу о чувеном Мостарцу, Алекси Шантићу. Рођен је у овом граду 27. маја 1868. године и у њему је провео већи део свог живота. Једну од најлепших љубавних песама посветио је лепотици Емини која је постала симбол универзалне женске лепоте. Шетамо парком посвећеном песнику, а у непосредној близини дивимо се њеном бронзаном кипу у природној величини, са ибриком у руци. Лепа имамова кћи остаће у Шантићевом срцу и љубавној поезији недостижна.

Правимо паузу за ручак у предивном амбијенту једног од локалних ресторана са баштом пуном цвећа, погледом на мост и реку, али и са укусним ћевапима које смо засладили сочним баклавама.

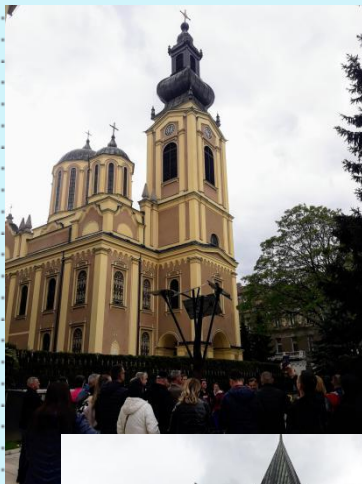

Уз главни оријентир у граду, катедралу Марије Мајке, полако стижемо до паркинга где нас чека наш превоз. Наставља се возња Босном кроз градове. Пратимо успут необичну боју реке Неретве и насеља кроз које протиче. У Јабланици нас водич подсети на чувену битку на Неретви, по којој је снимљен и играни филм, а приказ моста који је делом у реци, монументално подсећа на овај важан догађај из Другог светског рата.

Стижемо у Сарајево у касним поподневним сатима. Смештамо се у хотел и добијамо инструкције како градским превозом да стигнемо до центра града. Искористили смо ту погодност и прошетали Баш чаршијом, вечерали и полако се вратили назад. Прво што ћете приметити када дођете у овај град јесте гостољубивост мештана: Сви су срдачни и радо помажу у сналажењу градом.

Буди се нови дан. Након доручка, у пратњи локалног водича, који је заиста причао надахнуто и занимљиво, крећемо у обилазак. Необичан спој истока и запада у срцу Европе буди радозналост. Креће прича о мостовима на Миљацки, Инат кући, Градској већници, Башчаршији, Беговој џамији, старој православној цркви, јеврејском храму и синагоги. У опсегу од пар стотина метара преплићу се и годинама заједно бивствују припадници различитих вероисповести. Пролазимо Кујунџијском улицом и долазимо до места на којем је Гаврило Принцип извршио атентат на Аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда. Долазимо затим до скулптуре Николе Тесле у природној величини која је постављена у старом граду. Дело је маистра Дамира Шабиха.

Након обиласка централног градског језгра време је за ручак. Од водича смо добили препоруке за ресторане, као и инструкције како да стигнемо жичаром до Требевића. За време зимских олимпијских игара 1984. године, на овом брду изнад Сарајева биле су боб стазе. Данас је горе модеран ресторан са прелепим погледом на цео град.

Крећемо даље. Пре него што се опростимо од Босне, план је да се упознамо и са Вишеградом. Да се прошетамо ћупријом на Дрини, да се провозамо бродићем и да видимо нови Андрићград, а најхрабрији међу нама и да се спусте зип лајном са једне на другу обалу Дрине. Чувени мост на Дрини, овековечен у роману нашег нобеловца Ива Андрића, представља једно од најмонументалнијих дела архитектуре које је настало у периоду од 15. до 19. века. Мост Мехмед - паше Соколовића, жртве чувеног “данка у крви”, национални је споменик Босне и Херцеговине. Дужине је 180, ширине 6м. Лежи на девет великих камених стубова. Тренутно је најугроженији споменик у држави због незаконитог рада хидроелектране Вишеград. Од 2007. године на УНЕСКО-вој је листи светске културне баштине.

Андрићград је врста етно - села које се налази на самом ушћу река Дрине и Рзава. Идејни творац овог пројекта је прослављени режисер Емир Кустурица. За посетиоце је отворен од 5. јула 2012. године.

Након шетње остало је времена да се попије кафица и заслади ово необично путовање једном фином кремпитом.

У касним поподневним сатима крећемо ка Србији. Пар граничних формалности и настављамо пут ка полазном одредишту. Пуни финих утисака и лепих доживљаја.

